

SÆRLIGE FORHOLD OM REPATRIERING TIL DET TIDLIGERE JUGOSLAVIEN

En stor beslutning at sige farvel til Danmark

De fleste er overraskede over, at det er svært at reintegrere sig i hjemlandet efter at have boet i Danmark i 40 år eller mere. Sprogligt og økonomisk fungerer de som andre, men følelsesmæssigt oplever de først efter hjemkomsten, at de er fremmede også i hjemlandet.

Det er vigtigt at gøre sig klart, at tilbagevenden er en proces. Ikke alle føler sig "hjemme" lige med det samme, og det kræver en indsats igen at blive en del af lokalsamfundet i hjemlandet – uanset om det er i landsbyen, man kommer fra eller man er flyttet til et nyt sted i storbyen.

Sundhedsforsikring

Alle statsborgere fra de tidligere jugoslaviske republikker bliver omfattede af det offentlige sundhedsvæsen, når de vender tilbage til hjemlandet. Den offentlige service er anderledes end i Danmark og dækker i de fleste lande kun basale lægekonsultationer og lignende. Der kan tegnes en privat sundhedsforsikring ved siden af.

➤ *Sådan gør du:*

Når du har bosat dig i et af de tidligere jugoslaviske lande, skal du indenfor 30 dage registrere dig på det lokale kommunekontor (folkeregister).

Når du er registreret i folkeregistret, skal du kontakte det lokale sygesikringskontor for at blive omfattet af sundhedsvæsenets tilbud.

Ophør af skattepligt i Danmark

Hvis der ikke anmodes om ophør af skattepligt på baggrund af udvandring, vil pågældende hvert år modtage en selvangivelse i hjemlandet. Det ses endvidere ofte, at der bliver trukket skat af fx ATP-udbetalingerne, hvis ikke der er anmodet om ophør.

➤ *Sådan gør du:*

Brevskabelon til anmodning findes på Dansk Flygtningehjælps hjemmeside og blanket 04.029 findes på SKATs hjemmeside. Begge udfyldes og sendes til nærmeste skattecenter.

Udbetaling af pension og reintegrationsbistand

En del af de, som vender hjem, oplever vanskeligheder i starten med udbetaling af deres pension eller reintegrationsbistand. Det skyldes typisk en af disse tre faktorer:

1. Kommunen sender oplysning om udvandring til Udbetaling Danmark, efter pågældende er flyttet, og der er dermed en forsinkelse i den næste udbetaling fra Udbetaling Danmark.
2. Forskellen mellem forudbetalte og bagudbetalte ydelser skaber en oplevelse af, at man mangler en udbetaling

3. Pågældende har ikke oplyst en konto i hjemlandet til kommunen (og dermed Udbetaling Danmark), men har ikke overblik over deres NemKonto fra hjemlandet. De oplever det derfor som, at der mangler udbetalinger, indtil de har fået indberettet den nye konto til Udbetaling Danmark.

➤ *Sådan gør du:*

Det er en god idé at oprette en konto i hjemlandet, inden den endelige udrejse skal finde sted. Det er vigtigt, at du udfylder Udbetaling Danmarks skema, som du får udleveret i kommunen, med alle de rigtige detaljer. Du kan evt. tage den oversatte version af skemaet med i banken i hjemlandet og få dem til at hjælpe dig med at udfylde detaljerne.

Hvis du ikke oplyser noget til kommunen eller Udbetaling Danmark, vil pengene blive overført til din NemKonto. Du kan senere sende dine nye kontodetaljer til Udbetaling Danmark ved at udfylde et nyt skema. Det er *dit* ansvar at sørge for, at Udbetaling Danmark har de korrekte oplysninger.

Leveattest og oplysningspligt

Når du modtager pension eller reintegrationsbistand fra Danmark, vil du en gang om året modtage en leveattest samt et skema om dine indtægter. Disse to skal sendes tilbage til Udbetaling Danmark i udfyldt stand. Du har pligt til at oplyse de danske myndigheder om alle de forhold, der er nævnt i skemaerne.

➤ *Sådan gør du:*

Leveattesten er enkel at udfylde, da den blot skal bekræfte, at du stadig er i live. Den skal underskrives af vitterlighedsvidner – det vil sige nogen, der kan skrive under på, at du er den, du er, og du stadig er i live. Det kan fx være en fra kommunen eller nogle naboer.

I **indtægtsskemaet** skal du angive indtægter udover din danske pension. Det betyder for eksempel, at hvis du har tegnet en pensions- og sygeforsikring og derfor hver måned modtager en pensionsudbetaling fra denne, eller hvis du har startet en mindre virksomhed og har en lille indtjening, så skal det oplyses i skemaet

Husk rejseforsikring ved besøg i Danmark

Når du vælger at opgive din danske opholdstilladelse – og dermed din ret til at bo i Danmark – har du ikke længere ret til at modtage behandling i det danske sundhedsvæsen, sådan som du har været vant til tidligere. Når du skal besøge din familie i Danmark, er det derfor meget vigtigt, at du har tegnet en rejseforsikring i dit hjemland, som dækker evt. omkostninger under dit ophold. Har du ikke en rejseforsikring, vil du og din familie i Danmark blive pålagt kontant betaling for behandling, du modtager, hvis du bliver syg under dit besøg i Danmark.

➤ *Sådan gør du:*

Tag kontakt til forsikringselskaber i dit hjemland og undersøg, hvad det koster at tegne en sundhedsforsikring. Den skal være gyldig til rejser og ophold i udlandet – det vil sige i Danmark – af mindst 3 måneders varighed.

Når der er gået 1 år efter udrejsen

For at få anden del af etableringsydelsen udbetalt efter det første år, skal du kontakte den kommune, du boede i, inden du repatrierede. Pengene bliver *ikke* automatisk sendt til dig, og det

er derfor vigtigt, at du selv husker at kontakte kommunen. Dansk Flygtningehjælp, Udbetaling Danmark eller andre kan ikke gøre det for dig.

➤ *Sådan gør du:*

Dansk Flygtningehjælp har udviklet en erklæring, du skal udfylde og sende til kommunen efter det første år. Den hedder "Erklæring om repatriering uden fortrydelsesret" og du finder erklæringen den på Dansk Flygtningehjælps hjemmeside, eller du kan få den udleveret af kommunen eller Dansk Flygtningehjælp, inden du forlader Danmark.

Det er vigtigt, at oplysningerne om dit kontonummer er udfyldt korrekt, så der ikke bliver problemer med overførslen af penge fra Danmark til dit hjemland. Du kan evt. tage erklæringen med til din bank i hjemlandet og bede dem om hjælp til at udfylde skemaet.

De danske myndigheder i hjemlandet kan *ikke* hjælpe dig

Det er vigtigt, at du forstår, at repatriering betyder at opgive sine rettigheder i Danmark. Hvis du får problemer på et senere tidspunkt i hjemlandet, kan de danske myndigheder ikke hjælpe dig, da deres opgave er at hjælpe danske statsborgere i udlandet. De kan dog oplyse dig om regler og forhold i Danmark, hvis du skulle få brug for det.

Den Danske Ambassade i Serbien

Kraljevska Danska Ambasada
Neznanog Junaka 9 A
11040 Beograd
Telefonnummer: +381 (11) 3679 500

Den Danske Ambassade i Albanien (gælder borgere fra Kosovo)

Royal Danish Embassy
Rr. Nikolla Tupe No. 1, 4th Fl. Apt. 4, Tirana.
Postadr.: P.O. Box 1743, Tirana
Telefonnummer: +353 (4) 2280 600

Det Danske Generalkonsulat i Makedonien

Royal Danish Consulate General
Alkaloid AD
Bul. A. Makedonski No.12
1000 Skopje
Telefonnummer: +3892 3104 067

Den Danske Ambassade i Slovenien (gælder borgere fra Bosnien-Hercegovina)

Danmarks Ambassade i Slovenien
EuroCenter, Tivolska 48
1000 Ljubljana
Tlf.: + 386 1 43 80 800

Den Danske Ambassade i Kroatien

Trg N. Š. Zrinskog 10
HR-10000 Zagreb
Telefonnummer: +385 1 4924 530

Nyttige telefonnumre i Danmark:

Spørgsmål om regler for støtte, forberedelser, konsekvenser m.m.:

- **Dansk Flygtningehjælp**, Borgergade 10, 1300 København K, 33 73 50 00

Spørgsmål om pension **inden** du rejser fra Danmark:

- **Din kommune**
Navn på afdeling eller sagsbehandler:
Telefonnummer:

Spørgsmål om pension **efter** du har forladt Danmark:

- **Udbetaling Danmark**, Sortemosevej 2, 3450 Allerød, +45 33 95 50 00

Spørgsmål om opholdstilladelse, bortfaldsregler ved ophold i udlandet inden du rejser:

- **Udlændingestyrelsen**, Ryesgade 53, 2100 København Ø, 35 36 66 00

Spørgsmål om SKAT:

- Dit lokale **skattecenter** eller **SKAT's** servicecenter på telefon 72 22 18 18